

Bohumila Trnková Vokovice a Dlouhá míle

Říkává se, že vzpomínky píše pamětníci především pro sebe. Přiznávám, že o mých vokovických vyprávěních to platí dvojnásob, protože jsem tam prožila své dětství. Mimopražští si nejspíš řeknou: „Vokovice? To neznám.“ Jenže každý, kdo cestuje letadlem, nejdřív projíždí právě kolem té „mojí“ školy. Ta by mohla vyprávět o kolonách vozů státnických návštěv, nespočetných delegací a v novodobé historii navíc třeba o příjezdech dalajlámy, papeže i Baracka Obamy. Jako děti jsme v pionýrských krojích povinně vítaly vlaječkami a mávátky hlavouny ze SSSR. Možná jsme byli jediní, kdo z nich měli upřímnou radost, protože nám odpadlo vyučování. Nikdo z čtenářů jistě nepochybuje, že je tu řeč o Evropské třídě. Tato významná komunikace však má svou mnohaletou historii.

Nejdřív jsem trochu pátrala ohledně Vokovic. Původní vesnice byla k Praze připojena zákonem z r. 1922. Pokračovalo budování Nových Vokovic, zajímavých svým půlkruhovým uspořádáním ulic, které dostaly úřední názvy v roce 1931. Ta nejdlejší se jmenuje Půlkruhová a také tu je v ČR zcela ojedinělý název Na loukotí. Měla jsem docela štěstí, že jsem si mohla popovídat s pamětnicí, která byla přes svůj vysoký věk čiperná na těle i na duchu. Půjčila mi zajímavou knížku Růže z pražských trhů, ve které autorka Božena Obdržálková (*1903) popisuje západní pražskou periferii, jak vypadala začátkem minulého století.

Zkuste si na chvíli místo nekonečných proudů aut, směřujících k letišti, představit sem tam povoz, bryčku a zaprášené pocestné. Silnice měla pomístní název Dlouhá míle. Existovala již v 1. polovině 19. století a směřovala na Kladno.

Menší část této tehdy jen vozové cesty je zachovaná v Ruzyni pod jménem Drnovská, a to podle obce poblíž Kladna. Mnohem delší úsek Dlouhé míle zanikl už v roce 1930 výstavbou Kladenské třídy. Tu zase v 60. letech téměř celou pohltila dnešní Evropská, která z dejvického Vítězného náměstí - „Kulaťáku“ (dř. Velké říjnové socialistické revoluce) směřuje k ruzyňskému letišti.

Zbytek Kladenské vede od nádraží Veleslavín, pokračuje téměř souběžně s Evropskou a končí jako slepá přibližně po dvou kilometrech. Ten prapůvodní pomístní název nejdřív ožil stejným pojmenováním multifunkčního centra v Drnovské ulici. Je milé, že po prodloužení metra na trase A se také bude jedna ze zastávek jmenovat Dlouhá míle.

Na situačním plánu je zvýrazněn dům, kde jsem vyrostla, dále škola a naznačena je část někdejšího areálu keramičky.

Název tramvajové zastávky "Nádraží Veleslavín" se od zavedení trati v r. 1933 nezměnil. Tato vokovická křižovatka je však od 60. let o mnoho větší. Především byla zbořena někdejší keramička, obehnaná hezkou červenou zdí z glazovaných cihel. Přes ni jsme koukali na dejvický ohňostroj k výročí VŘSR. Vedle školy byl zbourán celý blok domů i se zahradní restaurací Vlasta. Zůstal kousek původního parčíku s pomníkem padlým ve 2. sv. válce a Evropské třídě se tak naskýtá otevřený pohled na vokovickou školu. Na závěr přikládám drobně doplněnou ukázkou ze zmíněné knížky - „bude to taková hezká tečka za tím naším příběhem“.

Někdejší hrdý název „33. osmiletá střední škola“ nejenže by dnes nedával smysl, ale pozměnilo se i její poslání. Dnes slouží jako praktická škola.

RŮŽE z pražských TRHŮ

Božena Obdržálková

VYŠEHRA D

Ve vokovickém čp. 66, které zmiňuje B. Obdržálková, bylo zahradnictví ještě v 50. letech. Už tam nebyl Václav Vítek, ale pan Bonev. Jeho čeština sice byla velmi dobrá, ale bulharského přízvuku se nezbavil. Tenkrát jsem ještě neuměla číst a psát, tak jsem pro zeleninu chodila „k Bonefovi“. Vlastně docela ráda, často mi totiž k nákupu přidal i nějakou malou kytičku.

Zámek Veveslavín. Objekt byl po staletí statkem břevnovského kláštera, v jehož zakládací listině z r. 997 byl poprvé zmíněn.

V roce 1420 připadl pražskému purkrabství. Současný zámek byl vybudován 1. polovinou 18. století, pravděpodobně mezi roky 1730 -1750. Nechala jej postavit tehdejší majitelka Veveslavína, E. M. šlechtična Oestérenová. Autorem plánů byl patrně K. I. Dientzenhofer (1689-1751). Citace: <http://cs.wikipedia.org>

Literatura

- Obdržálková, Božena:
Růže z pražských trhů. Vyšehrad,
Praha 1991.
- Laštovka, Marek - Ledvinka, Václav
a kol.: Pražský uličník, I. díl A-N.
Nakl. Libri, Praha 1998.
- Trnková, Bohumila: Lidé z ulice
mého dětství. Rodopisná revue
3/2007 (odtud je tu dnes zpřesněný situační
plánek). Článek je dostupný na
<http://povesti.wz.cz/vokovice.pdf>

My, kteří jako děti pamatujeme Prahu ještě z dob před první světovou válkou, přečteme o ní každou knihu, díváme se na její fotografie, lepty a obrazy, vyhledáváme pohlednice a koupíme si tu, jejíž záběr nám připadá ne dost známý, my všichni bychom nebyli fini, ani kdybychom přečkali i naši druhou pětasedmdesátku.

Stále budeme mít před sebou tu spoustu krámečků, kuelbů a všelijakých přístěnků sloužících za obchod, jména jejich majitelů i roztočivé nápisy, vůně a pachy všech těch drobných podniků.

Ba i podoby lidí u jejich oblečení nám utkvěly v paměti spíš než místo, kam jsme si před několika minutami položili brýle...

„TAK TADY TO JE A VEDLE BUDEM BYDLET.“

Od začátku jara do konce zimy, a zas znovu, od tří hodin ráno do osmi večer: rýč, železné hrábě, kraclička (škrabka), konev, provaz uvázaný na dvou koncích a řádkování. A nade vším s tmavozelenou, na čtyři prsty širokou pentlí – klobouk. Zvedl-li se od země, jak nejvyš mohl, stál pod ním, na cestičce vysypané žlutým pískem – zahradník Václav Vítek, Vokovice číslo 66. Můj táta.

Než došlo na ty žluté cestičky, bylo třeba odvézt z budoucí zahrady několik vozů všeho, co už nemohlo nikomu z okolí sloužit nebo jinak překáželo. Pozůstatky ze staveníšť, sklo, rozbité nádohy a nářadí, popel. Haldy zrezivělého a všelijak vykrajovaného plechu měla na svědomí firma upevněná na jednopatrovém domě zářícím novotou a zdobeném štukami: Josef Černý – Výroba plechových obalů a kovového zboží.

Všechno chtělo žít, všechno se dralo do výše, prorůstalo navršeným harampádím a odpadky.

Na tu překvapivou podívanou pozval táta maminku a mě vzali s sebou. Vystoupili jsme z vlaku na zastávce Veveslavín. Dráha rozdělovala dvě vesnice. Vokovice se táhly spíš v rovině a ke vsi Staré Dejvice, zatímco osada Veveslavín stoupala do vrchu a byla malá. Její ozdobou byl zámeček postavený Dientzenhoferem na rozkaz císařovny Marie Terezie pro šlechtičnu z Oesterenu. Roku 1899 tam prý došlo k nějaké vraždě, roku 1903 – to jsem se narodila – jej majitel defraudant prodal. Sloužil jako ústav pro duševně choré.

Nad stanicí míval mlýn Štěpán Adam z Veveslavína, zdejší rodák. Jeho potomek, slavný Daniel Adam, tady sice má pomník, ale jeho rodištěm byla osada u sv. Valentina, pod pražským Klementinem.

Táta nás vedl silnicí, které se říkalo „dlouhá míle“ a která směřovala z Prahy na Kladno. My jsme se museli dát směrem ku Praze.

Vpravo podél silnice vedla dráha, vlevo stála továrna na šamotové dlaždice Dietze, říkalo se jí „šamotka“. Kamenné zdi kolem ní byly ozdobeny vzory dlaždic a nahoře tvořily veselý pruh, každá jiná. Jsou tam dodnes, na domě, který pře-trval nepopsatelné změny okolí.

Možná že veselost dlaždiček, tak rozmanitých, byla zvyšována vůní čokolády, kterou štědře rozdávala nedaleká továrna na cukrovinky „Standard“ pana Kroupy. Vůně se nesla prašnou silnicí až k poště.

Dráha se po chvílce od silnice vzdálila a místo ní se objevil asi tucet domků, jimž vévodila hospoda Na Peroutce.